

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

Molestiæ scrupulosum, & tentationum eiusdem. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

*Molestia scrupulorum, & tentationes
eiusdem. CAP. VI.*

EIVS MODI vitę cursum aliquamdiu securus Ignatius magno animi fructu sine vlla offensione tenuerat, nondum grauiora prælia & occultas dæmonum artes expertus, quibus incauta mens hominum ad præclara tendentium, si præsertim suis viribus ipsi confidat, facile in fraudem inducitur; cum repente quædam illi obijcitur species, cuius, quamuis identidem apparentis, formam & figuram satis explicare nõ posset, multis distincta luminibus, & grato quodam splendore collucens, quod spectrum diabolicum postea, ut dicemus, agnouit; iisdemq. fere diebus cum se illuie & squalore obsitum animaduerneret, atrox illa cogitatio nec opinantem inuasit: Quæ, malum, ratio te, miser, impulit, ut relicta patria, cognatis, amicisq. potentibus, pedore ac dira macie deformatus, tristissimo & obsoletissimo vestitu, vel stipem in triuijs corrogares, vel inter infimas plebis minutę quisquilias lateres inglorius? non ne intermissa militiæ honoratę stipendia, dulcissimosq. æqualium conuictus, & pristinę fortunæ cultum, victumq. maiore cum tua tuiq. sanguinis dignitate repeteres? Hæc, & alia id genus vbi animo vehementer obiecta, auctorem sensit Ignatius illico: & quavis initio paulisper ea recordatione commotus, tamen ut se collegit, illam ita constanter ab se reiecit, ac repulit, ut vltro etiam familiaris quàm antea, sese cœtibus atq. colloquijs egentium & mendicorum infereret. qua submissione victus princeps auctorq. superbiæ, rursus Ignatio tēplum ingredienti ad officia diui-

cia diuina celebranda, quibus mira cum attentione
 ac perseuerantia quotidie dabat operam, vt dixi-
 mus; incœpti operis molem ac difficultatem ita re-
 præsentauit, quasi eius ærumnas & incommoda mi-
 serâs diceret: Hem infelix Ignati, annis vtiq. septua-
 ginta, quot ætas tua recipit, in tantis tibi laboribus,
 in tanta vitæ asperitate degendum est: quos tu, præ-
 fertim vrgente senio, tolerare qui poteris? Tum ille
 fortiter, nec sine cōtemptu: Quasi vero, inquit, mihi
 tu vel vnus diei spatium præstare possis. Hæc duo
 prima post conuersionem Ignatius de summa rerû
 certamina subijt: quorum vtroq. turpiter superatus
 humani generis hostis, vbi se irruptione & aperta vi
 nihil proficere intelligit, longe diuersa bellandi ra-
 tione, dolo, cuniculisq. grassari constituit. Neq. ab-
 nuit Christus, pugnarum eiusmodi iustissimus arbi-
 ter: qui vt neminem supra id quod potest, oppugna-
 ri permittit, sic militibus suis, quos gratiæ diuinæ
 præsidio, & liberæ voluntatis arbitrio ad omnem
 virtutem exercet, ne parta semel victoria per otium
 torpeant, nouam in dies gloriosi triumphi materiã
 deesse non paritur. Est igitur in dæmonis artibus,
 quas ad bonorum perniciem assidue meditatur, illa
 vel pessima; vt quos ita videt studio virtutis ac reli-
 gionis addictos, vt inde terrestrium vel honorum
 spe, vel commodorum & voluptatum illecebris a-
 uelli nō possint; hos per speciem ipsiusmet honesti
 quod adamarunt, ad immoderatam inediã & carnis
 macerationem acrioribus incitamentis impellat,
 eosdemq. præteriti temporis piacula reputantes, ac
 cælestis iræ seruili metu percussos, in singula momē-
 ta misero quodam angore sollicitet. id autem eo
 consilio, vt vel plane defecti viribus, per causam re-
 cuperandæ

cuperandæ valetudinis paulatim ad socordiam atq. ad ignauiam delabantur; vel assidua scrupulorum agitati molestia, dum se ipsi calumniari non desinunt, si minus inertia, certe defatigatione ac lassitudine ab incepto desistant. cuius vtriusq. cladis vtinam ne tam multa nobis quotidie exempla suppeterent. Hæc igitur eadem fraus Ignatium quoq. in discrimen adduxit. Obtinuerat ille (quemadmodum dicebamus) ex quo sese ad Christum adiunxit, in summa vitæ austeritate perpetuam animi tranquillitatem atq. læticiam: quam ne ex quotidiana copia vilem duceret, neu suis ipse meritis per insolentiam adscriberet; ab ijs quas diximus, tētationibus cœpit illi pater cælestis vniuersam repente subtrahere, sic, vt interdum cum maxime gaudens exultaret in Domino, tunc subito nulla præcedente significatione, prorsus exui nudariq. se omni gaudio & iucunditate sentiret: nec iam in precibus, neq. in psalmis, neque in ceteris, quibus assueuerat, pietatis officijs vllam inueniret omnino delectationem aut requiem. idq. cum ei frequenter accideret, attonitus rei nouitate, animo suspenso, ac mire sollicito, causas eius varietatis & immutationis inquirere, ac dubitare apud se, recte ne confessionem in Mōte serrato, quã diximus, peregisset? quidquam ne omisisset, quod ad integram criminum accusationem attineret? ac proinde num idcirco fortasse Deum adhuc iratum experiretur? Quæ ille dum anxius agit, arrepta occasione diabolus perturbandi hominis, deq. suo statu deiiciendi, hanc ipsam suspicionem atq. formidinẽ institit illi vehemẽter etiam atq. etiã incutere. Ex eo tẽpore tyro vanis agitari terroribus, dies noctesq. fletibus iungere, nullã capere partẽ quietis. Itaq. dũ
amissam

amissam recuperare conscientiae pacem, & hærentem visceribus pestem omni ratione conatur euellere; non satis habuit peccata vetera, quorum de confessione ambigebat, iterum, iterumq. apud sacerdotem exponere; sed etiam cuiusdam concionatoris monitu, qui Minorellæ per eos dies agebat, totius vitæ noxas, quotquot reuocare in memoriam potuit, in libellum relatas, quod ad Montem ferratum antea fecerat, quam accuratissime rursus explicuit. Sed (quod sæpe contingit) quod sibi adiumento fore putabat, id erat ei contrarium maxime. si quidem ipsa commemoratione rerum, quas aliquando obliuisci oportuerat, fiebat vt etiam si quid ipsa die mitigatum fuerat, recrudesceret. Nec iam tantummodo superiorum annorum delicta occupatum animum amarissima superstitione torquebant, sed etiam præsentis temporis cura pauorque, ne inuisa Christo sua essent studia, neu Dominum suis omnibus dictis, factis, cogitatis offenderet. Quocirca multis iam rebus frustra tentatis, vnũ dumtaxat occurrebat illi remediũ, nec sane spernẽdum; vt sacerdos pro potestate õnino sibi posthac eiusmodi suspicionibus ac recordationibus interdiceret. Sed id ipsum consilij ad eum deferre nõ audebat, peruersa videlicet ratiocinatione delusus, ac veritus ne sibi minus ea medicina prodesset, cuius auctor ipsemet extitisset. Inter has ergo curas, graui pressus mœstitia cũ ita iaceret, vt nulla iã res mitigare dolorẽ posse videretur; inuasit hominẽ atrox & sæua cogitatio, vt ad luctus miseriaeq. finiẽdas, è fenestra cubiculi (Dominicanorum hospitio tũ forte vtebatur) semetipse præcipitẽ daret. Quã ille cogitationẽ, ope diuina cũ acerrime repulisset, subijt animũ firmitas & constantia cuius-

ria cuius-

tia cuiusdam anachoritæ, quem in Patrum historia legerat, impetrandi gratia nescio quid, quod vehementer optaret, omni cibo tãdiu abstinuisse, quoad per eam abstinẽtiam propitiato numine voti compos existeret. & quamquam periculosa admodum ea ratio videbatur, metusq. suberat, ne tam audaci incepto Deum irritaret potius, quàm reconciliaret sibi; tamen tota re apud se diu multumq. agitata, ne quid omnino intentatum relinqueret, illum ipsum rigorem perseuerantis inediæ sine vlla dubitatione experiri constituit, atq. ita experiri, vt nihil interea de quotidiana precatione, verberibus, & cetera corporis maceratione remitteret. Dies igitur vnus, duo, tres, quatuor, nec tamen aut linqui animo, aut molestia liberari. itaq. ad septimum vsque diem obfirmata mente ieiunium extendit, extendissetq. porro, ni sacerdos idem, cui sua non modo vitia, sed etiam bona, & intimos omnes animi recessus ac latebras diuino quodam instinctu nudas & apertas habebat, pro imperio vetuisset eum longius progredi; minis insuper additis, ni paruisset, illum à sacra corporis Christi communionẽ prohibendi. Hac igitur tam seuera denuntiatione deterritus, cibũ sumpsit Ignatius, & illo quidem, ac postero die fuit illi quies: tertio vero eadem illa peccata rursus occurfare memoriæ. quarum cogitationum initia dum admittit incautius, ac species (vt fit) speciem adducit, sensim in pristinos fluctus, æstusq. sollicitudinum reuolutus; cum ex vna parte prorsus instaurandum confessionis mysterium iudicaret, ex altera vero id sibi non modo non profuisse, verum etiam nocuisse antea cerneret; ex vehemẽti fluctuatione tam graue tædium præsentis miseriarũ mentem eius inuasit, non
quidẽ

quidem vt de morte oppetenda, sed vt de abijcienda seueriore disciplina, & sæculi commodis repetendis magno quodam impetu cogitauerit. Verum in tantis tenebris ac procellis nutanti, & in magnum adducto periculum, peropportune radius diuinæ bonitatis affulfit, cuius beneficio diabolica discussa caligine, totius tentationis exordia progressusq. attente consideras, liquido comperit, omnes illos cōscientiæ stimulos, vanasq. suspiciones à malo spiritu fraudulenter immissas, ac proinde sine vlla dubitatione constituit, præteritæ vitæ labes, quod ad confessionem attineret, perpetua obliuione contererere. Atq. in hunc modum singulari Dei beneficio, non modo infelicem illam sui calumniandi miseriam ac pœnam euasit ipse, verum etiam alios curandi, qui eadem ægritudine laborarent, miram à patre luminum facultatem & scientiam est consecutus.

Ignatij profectus in spiritu. CAP. VII.

ISCIE igitur periculis perfunctus Ignatius, ac veluti auulsus ab vbere; maiores quotidie efficiebat in solida virtute processus. & quo acrior ac diuturnior probatio fuerat, eo magis idoneus euasit ad noua omnipotentis Dei charismata capienda: in quibus fuit illud eximium. Cum enim religionis causa ædem Pauli Apostoli extra oppidum peteret, & in ipso itinere ad Rubricatum amnem, qui Minorellam interfluit, constitisset; nec opinanti repente diuina quædam oborta lux est tâta, tamq. mirifica, vt momento pæne temporis nullo magistro quàm plurima clare perspexerit non solum de fidei Christianæ myste-